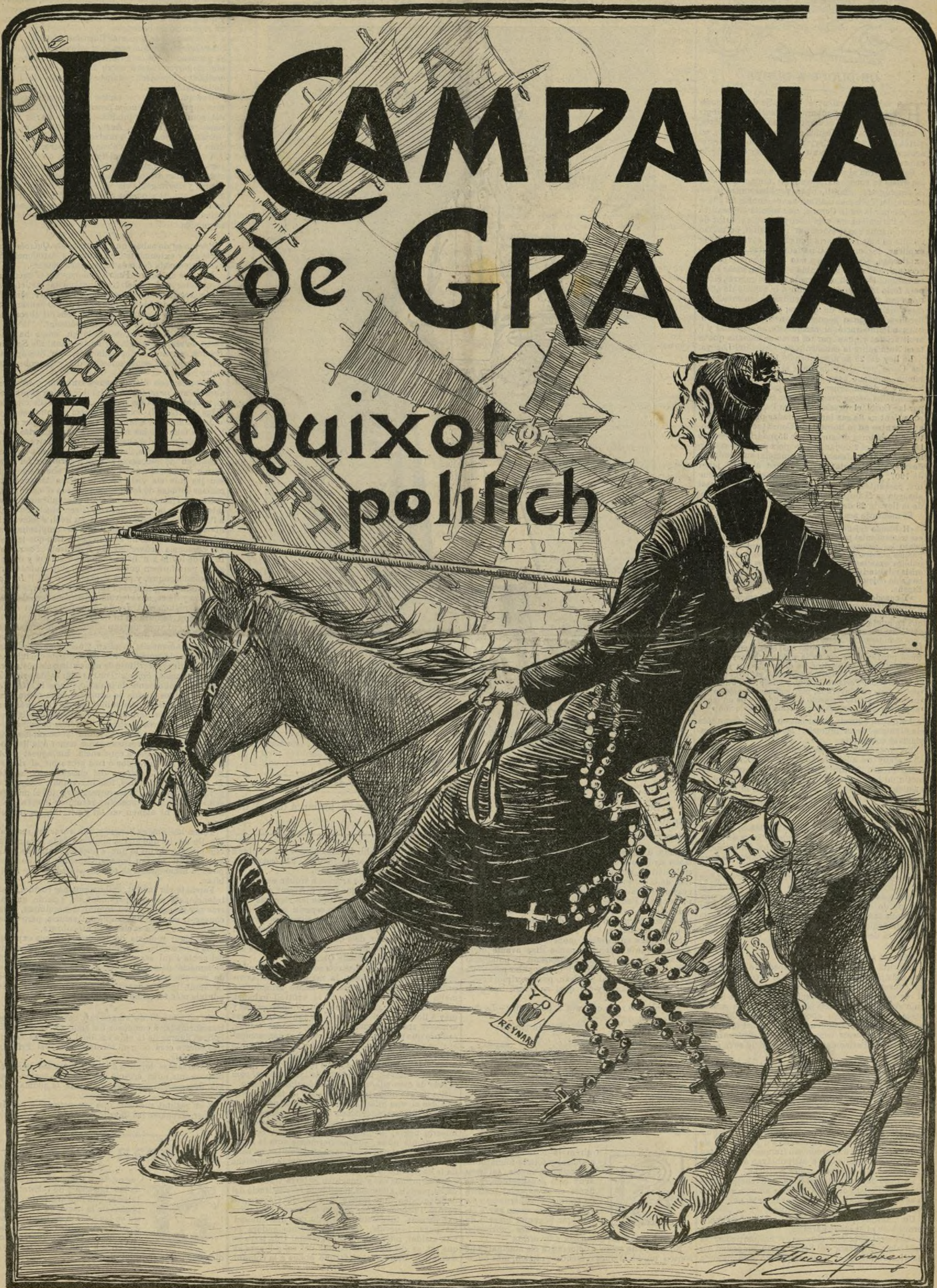

LA CAMPANA de GRACIA

El D. Quixot
polifich

DE DIJOURS A DIJOURS

Es rahonat y valent el mensatge de la minoria republicana al govern, acusant de infringir la Constitució al mantenir tancades las Cortes, y de burlar una ley deguda al mateix Villaverde, en virtut de la qual el poder executiu vé obligat á presentar el presupuesto avante del primer de maig de cada any.

Se li recorda al govern que no s'pot tolerar que las crisis se succeixin com las mutacions de un cinematógrafo infantil, unas vegadas contra la voluntat del Parlament, otras sense contar ab ella y sempre per la de la Corona; que resulta vilipendiós que'l Parlament se vegi menyspreat, en virtut de procediments sense sinceritat ni llealtat, en ocasió en que es més necessaria que may la seva acció per explicar dos crisis anti-parlamentarias, encare no explicadas, sortir al pas á una caricatura de govern personal, que á lo que sembla s'acaricia, sense tenir en compte la sanch derramada en tres guerras civiles pera ferlo imposible; provehir á la solució de qüestions tan graves y urgentes com las de las subvencions y dels tractats de comerç; y exercir la funció fiscalisadora quan segueixen ensenyorits de la pública administració el caciquisme, la ilegalitat y l'arbitrarietat y quan per tot arreu se demana que's fassi llum sobre la catástrofe del Canal del Lozoya.

La ley del 28 de novembre de 1898 presentada á las Cortes per en Villaverde al objecte de donar temps suficient pera l'estudi del presupuesto, se burla y's deixa sense eficacia, interpretant abusivament las sevas prescripcions. Suposant aprobat per las Cortes el presupuesto pera l'any 1900, la Corona, fent us de sas tan decantadas prerrogativas y amparantse en la lletra de la Constitució y en l'interpretació torta de son article 35, podria suspendre las sesiones el 2 de janer de aqueix any y no reunir las fins el 31 de desembre del mateix; suspéndrelas després de presentat el presupuesto el 2 de janer de 1907, y no reunir las de non fins el 31 de desembre, passantse aixís dos anys sense Cortes. Aquest absurdo se fá impossible ab l'aplicació recta y lleal de la ley del 28 de novembre de 1899.

El mensatge acaba aixís:

«Habiendo dejado el Gobierno sin cumplir á sabiendas ese trascendental precepto legal y permaneciendo en suspenso las sesiones de las Cortes, llevaremos á la plaza pública nuestra protesta y nuestras quejas, y en la plaza pública examinaremos, sin tardanza, esas dos extrañas crisis ministeriales, ocurridas en tan breve tiempo, y que han sido objeto de tantos comentarios dentro y fuera de España.

Y cuando las sesiones se reanuden, haremos uso de nuestros derechos de modo y manera que á nadie pueda ofrecer duda de que el Parlamento todavía es algo de que no puede impunemente hacerse menosprecio.

Y conste que prescindimos de nuestras arraigadas convicciones y de nuestro juicio respecto del régimen monárquico; partimos de él tal cual es en principio y tal como puede y debe ser en la práctica. Monarquía hay en Inglaterra, y un escritor ha dicho que los tres elementos de aquel Gobierno se expresan así por orden de poder: Nación, Parlamento, Rey; y añade: «en otros países, la serie está invertida; pero entonces es preciso introducir un cuarto elemento que la domina de un modo absoluto: este cuarto factor se llama la revolución.»

Antorisan aquest document ab la seva firma tots els diputats de la minoria, ls quals signeren previamente consultats.

No procediren aixís en Moret y en Montero, quan ab l'afany de adelantarse als republicans, presentaren el seu fentho per son propi compte. Ab tal motiu, hi ha un gran disgust en el camp liberal dinástich, tant més justificat, en quant ni per enterarlos oficialment de l'especiosa resposta de'n Villaverde, han sigut convocats els prohoms del partit.

Y la resposta ha quedat sense réplica. Si en Montero y en Moret no diuen aquesta boca es meva, es perquè, segons notícies, se'ls ha fet entendre que si son bons minyons, per allà á últims de juny se'ls donará lo que tant ambicionan.

No sé si será per aquest motiu qu'entre alguns diputats de la mateixa majoria ha anat cundint el projecte de dirigir al govern de'n Villaverde, protestant de que las Cortes permanexin durant tant de tempe tancadas. Se diu que contan ab més de noranta firmes. Aixó es lo únic que faltava per augmentar el desgabell.

Pero tot será inútil.

La vida parlamentaria se supedita á las exigencias dels projectats viatjes regis al extranger. No's vol consentir que'l Parlament disconti, mentre el rey se trobi ansent d'Espanya, á fi de que no puguin sufrir entorpeciments els plans que'l seu govern porta tramats. Estém abocats á contreure compromisos de gran trascendencia pera la sort futura de la nació, y aquests compromisos se contraurán á espatllas del Parlament y á cubert de la seva acció fiscalisadora.

Las grans festas que preparan els elements oficials de Fransa y d'Inglaterra en obsequi del regi viatjer donan lloch á sospitar que'n portan alguna d'amagada. Molt será que la nació espanyola, com se diu vulgarment, al cap de vall no tingui de pagar 12 festa.

Per cert que ab l'actitut solícita del govern francès, secundat per una part del comerç y la industria, enllepolits per la perspectiva d'un tractat de comerç favorable á la producció francesa, contrastan els propòsits hostils que s'atribueixen á altres elements menos comercials y més polítics.

La Unió de Sindicats del Sena, que resideix en la Bolsa del Treball de París, dirigeix en aquest sentit la seva propaganda per totas las ciutats que ha de recorre'l tren real desde la frontera.

Un manifest que publica en *La Voix du Peuple*, termina ab el següent párraf:

«Las organizaciones obreras y en particular la Unió dels Sindicats del Sena, tenen empenyo en manifestar altament la seva oposició á la vinguda

Ultim acte del Centenari

—Bona nit, senyors, y fins d'aquí á cent anys, si es que llavors tornan á tenir l'humorada de recordarse de mí.

del rey d'Espanya. No olvidan aquestas associacions els llassos de solidaritat que las lligan ab els treballadors espanyols, y conceptúan que renegarien de la tal solidaritat si deixessin passar aquesta ocasió d'afirmar la eficacia protesta t'contra la presencia á París de... Alfonso XIII.

Els obrers han conseguit el reforç dels estudiants, qu'en son periódich *Le Ori du Quartier*, invitan á la protesta pública.

Se prepara un meeting monstro en la Bolsa del Treball, que's celebrará pocs dias avante de la arribada del rey; y s'está disposant la publicació d'un número extraordinari del popular periódich *Le Rue*, en el qual hi pendrán part escriptors radicals de molta fama, y del qual se'n fará una gran tirada.

May ab més rahó que ara's podrá dir:—Lo que fuere's mará.

PEP BULLANGA

Quixots y Sanxos del sigle XX

i girém la mirada per tota l'amplitut y tota la fondaria de la nació espanyola, tal com avuy está constituída, y ns fixém en sa especial manera de regirre, de governarse y de viure, veurém sense gayre esforç que la genial creació de Cervantes encare subsisteix; pero completament dislocada y invertida.

No son ja de rassa aristocrática els alucinats que senten un ideal més ó menos práctic, més ó me-

nos ilusori d'embellir l'existencia y de lluytar á ulla cluche pel bé y per la justicia. Els Quixots caballers s'han acabat per sempre.

Més aviat hi ha que anarlos á trobar en las baixas esferas socials. Un que altre escriptor generós y sincer que no vendria per totas las riquesas de la terra l'indendencia del seu esperit: un que altre intel·lectual, renyit ab totas las conveniencias de la vida y ab totas las conveniencias de la societat: un que altre somniador dels que la gent diu que no se saben entendre: aquests constitueixen la més elevada gerarquia dels actuals Quixots.

Dessota d'ells, els Quixots se contan per collas, per munions, per masses, la major part de las vegades anónimas y instintivas. Sense armadura y molts cops sense camisa; ab el ventre exhanat, y condemnats á portarlo ab sas propies camias y may á l'om de cap Rocinant; empuñant per totas armas d'atach y de defensa las eynas del treball, sempre que tenen feyna pera guanyarse penosamente el trist rosegó de pá, els trobarén doblegats sobre'l terrós de sol á sol, ó enterrats en la foscuria irrespirable de las minas, ó reclusos la major part de las horas del día en las quadras de las fábricas, com pessas de carn adheridas á las máquinas de ferro.

Sas llargas horas de penalitats y de fatigas retribuídas ab una miseria que no'ls basta pera donar satisfacció á sas necessitats més indispensables, y'ls freqüents periodos de crisis, de paralisació y de miseria negra, ls induheixen á somniar. Son els seus somnis unas vegadas hermosos com la il·lusió pura de las ánimas optimistas; otras voltes, en cambi, son horribles, com els recargolaments frenéticos de la desesperació sense consol.

En el primer cas s'imaginan la terra transformada en paradís. Creenhen possible la reconstitució del deliciós edén que, segons el mito del Génesis, va perdre'l primer home, víctima del pecat. Una terra exhuberant, inagotable, habitada per una humanitat pura, benévola, fraternal, desconeixedora de tota maldat, refractaria á tot egoisme. Una terra en que tot es de tots com la llum del sol y l'ayre atmosféric. Una terra, en fi, que obliga á la comuni-

tat dels mortals ab els mateixos devers, sentite y cumplerte espontáneament, sense extranya coacció, y que premia á tots indistintament ab una equitati-va repartició de beneficis.

Si bressats per aquestas ilusorias visions, els pobres Quixots, alguna vegada s'atreveixen á llansar-se pel camí de las aventuras, ¡ahl que prompte senten el garrot cayent sobre las sevas descarnadas costellas ó'l proyectil mauser enfonzantse'ls dintre de las entranyas.

Una quixotada, com tantas otras, signé anys en-rera el projecte de huelga general que havian imaginat com un remey infalible y que portaren á cap sense pensarshi gota. Acabat el treball—pensavan—acabat el menjar. Els nostres explotadors no podrán viure y s'haurán de rendir á discreció.

Y al fesse aquest càlcul tan senzill, no tenian en compte que las primeras victimas de la falta de alimentos havian de ser ells mateixos, per ser els més pobres y desvalguts, els més endarrerits de gana, en tant que'ls moderns Sanxos, se'n podian riure, tenint com tenen el ronyó cubert, las butxacas fol-radas, y sobre tot guardadas las espatllas per la for-sa pública.

Perque es de saber que mentres els Quixots van decayent y extenuantse, els Sanxos s'arrodoneixen y's senten cada día més forts y més potents.

Ja no es en Sanxo Panxa qui serveix d'escuder al caballer andant del treball y de la justicia; es D. Quixot qui serveix no ja sols d'escuder, sino d'escarras y provehidor á Sanxo. El genial pensament del Manco de Lepanto—ja ho havém dit al comen-sar—está dislocat, invertit completament.

L'Insula Barataria, de focció qu'era, s'ha con-vertit en realitat tangible y sustanciosa. Els Sanxos Panxas, en número considerable, se'n han apode-rat, la explotan sense misericordia y la governan sense fré.

Mireu-los: son els que sense treballar, y sols per obra de una organizació social basada en el privile-gi, acaparan totas las riquesas, disfrutan de tots els goigs y miran ab soberá despreci als que penan y's descriman per ells. Son els que tenen per amo-hinosas falornias las santas lleys humanitarias y'ls nobles estímulos del altruisme. Son els farts, qu'en sa societat plétórica, desdenyen als qu'están dejuns y renegan de reconeixe'ls com á germans. La seva Insula Barataria es una cort infecta abont tenen el seu jas tots els vicijs daurats y totas las concupi-cencias propias de la riquesa mancada d'escrúpuls.

Sanxos Panxas son també els que aplican la seva inteligencia, la seva manya y'l seu prestigi social á l'opressió del poble; els qu'en lloch d'elevant el nivell intel·lectual de las multitudes se complaüen en rebaxarlo; els que no adoran altre Deu que las se-vas personals conveniencias. D'aquests Panxas n'hi ha de levita y n'hi ha també de sotana y de co-gulla; pero forman una sola classe, puig mutuament s'ajudan sempre, y pera l'explotació de l'Insula conjuntan els primers el capital de las sevas hipo-crescias y'ls segons els valors dels seus farsaismes. En las regions de l'Insula que obscreixen ab la seva negra sombra no hi ha alegría, ni tranquil·litat, ni esplay, ni goig de cap mena. No hi brotan las furs; no hi creixen més que las gatas y'ls esbar-zers. Unicament ells se xalan, y per monopolisar las platxerías de aquesta vida, deixan pels créduls las problemáticas incertituds de una existencia póstuma.

Y, finalment, Sanxos Panxas son y de primera forsa els governants de la nació, desde'ls més alts als més baixos, desde'ls ministres de la corona als últims monterillas dels pobles rurals. Han prés per assalt l'Insula Barataria, y no hi ha qui'ls des-al·lotji de las sevas posicions. Sa forsa principal resideix en la seva falta absoluta d'escrúpuls. Tot quant se proposan realisan sense temor á la ley es-crita ni á la ley de la conciencia. En aquest punt han sabut reduhir á dos ó tres proverbis el riquí-sim repertori de refrans del clássich escuder de D. Quixot: «Feta la ley, feta la trampa»; «Afarta'm y diga'm moro»; «Qui no té vergonya tot el mon es seu.» Tal es el compendi y resum de la seva sabi-duria, y s'hi atenen en tot y per tot, segurs del éxit.

Tenen las unglas llargas y una voracitat insaciable. De tot lo que arriba al alcans de la seva mà'n fem presa, y de tot lo que's posa en contacte ab las sevas dents ne fan bocada. Capassos son de crus-pire la nació entera ab tots els ciutadans que l'ha-bitan.

Farsants per instint, embustersos per costum, mal intencionats per temperament, no's parán en bar-ras per assegurar el seu domini. Generalment, pera conseguir els seus fins emplean l'astucia, pero quan l'astucia no basta apelan á la forsa bruta.

Y ja sigui rodejats de las deixas de sas expolia-cions y robatoris, ja sigui esquitxats ab la sanch del poble á qui assessenán apenas alsá'l front en reclamació dels seus drets, s'engallan y blasonan de ser els salvadors de la patria, els defensors de la moral, la salvaguardia del ordre públich y'ls puntals més fermes de la societat.

En tal situació de vergonya y oprobi han quedat transformadas á comensos del sigle xx, las dos sim-bólicas figuras de la vida nacional, que tres centu-rias enrra creá el geni incomparable del Princep dels Ingenis.

Si Cervantes tornava á la vida y tractés de sinte-tisar en una nova creació la manera de ser de l'ac-tual degenerada Espanya, li cauria la ploma dels dits.

Y en realitat més útil que per escriure li fora la má per aixugarse las llágrimas.

P. K.

Un gran progrés

A es un fet á Fransa la separació de las Iglesias y de l'Estat. Las Iglesias que fins ara vivian á ex-pensas de la nació, en lo suces-siu se las haurán de campar com puguin, en calitat de associa-cions lliures, encare que subjec-tas en els seus actes á las lleys dictadas per la potestat civil.

Molt ha costat de obtenir aquest resultat. Si l' principi de la separació era admès fins per elements que blasonen de sensats i conservadors, no succeïa lo mateix per lo tocant a certs detalls, com per exemple l' del us que s' haurà de fer en lo succés dels edificis religiosos, propis del Estat. Mes al últim s' han trobat solucions convenientes i pràctiques. Els tals edificis seran cedits en arrendament a las lliures associacions religioses, mitjansant el compliment de determinades condicions.

Bé es veritat que podrà donarse l' cas de qu' entre las citadas associacions s' estableixin competencies respecte al millor dret a usar de dits edificis. Pero quan això succeeixi, serà de la competencia dels Tribunals civils la decisió del conflicte.

Algú tem que ab tal motiu surgen cismas entre 'ls catòlics; altres recelen qu' en molts pobles s' encenguin verdaderes lluitas de caràcter religiós.

Res de això succeirà, si 'ls catòlics son veraders catòlics, si creuen de bona fé y practican lo que creuen. Quan no signi així tan se valdrà que no s' entenguin y 's barallin. En tot cas las autoritats ja cuidaran prou de obligarlos al estricte compliment de las lleys y evitaran que las sevas diferencias paguin trascendir al ordre públic.

Es una nova vida la que se li prepara a la Iglesia per efecte de la ley de separació.

Obligada a viure y subsistir exclusivament dels subsidis voluntaris dels creyents, ja no serà tan fàcil que s' imposin com ha vingut succeint fins ara, certes gerarquias que vivian a expensas del Estat, gosant en certa manera de una autoritat absoluta, en virtut de tenir cubertes totas las sevas atencions y necessitats. En lo succés, aqueixas gerarquias seran purament morales, y hauran de atemperar la seva conducta a las noves circumstancias. L' autoritat eclesiástica que pretengui imposarse contra tota rahó y tot dret correrà perill de trobarse aislada y de veure's privada d' emoluments. Per forsa tindrà de humanisarse, sempre que vulgui conservar la parroquia.

Així dintre de la mateixa Iglesia l' régimen absolut avuy dominant, s' anirà convertint en l' régimen francament democràtic. Diu l' adagi: «Qui paga mana». Y 'ls catòlics pagans seran arbitres de valerse ó no valerse dels serveys de determinats eclesiásticos, segons s'apigan mereixer ó no la seva confiança.

Si ab aquest nou sistema hi pertot el seu poder l' absolutisme religiós, en cambi molt poden guanyarhi la verdadera fé y las bonas costums. Els catòlics seran religiosos per convicció y no per imposició rutinaria. Més podrà sobre ells qu' 'ls sapiga atraure ab las sevas virtuts, que qui pretengui dominarlos ab la seva autoritat.

Succeirà ab la separació de la Iglesia y del Estat, alguna cosa semblant a lo que ha succehit ab l' abolició del poder temporal del Papa.

Res hi ha perdut el Pontífex romà al deixar de ser un rey com els altres: molt al contrari, ha augmentat el seu poder moral entre 'ls veraders creyents. Y molt més augmentaria encare si s' decidia renunciar de una vegada y per sempre a totas las pretensions de caràcter temporal, vicioas reminiscencias de l' época de la seva soberania efectiva.

Així a Fransa, y a tots els països que s' decideixin a seguir el seu exemple, la separació de dos elements tan distints com son la vida civil y la vida religiosa, no pot redundar en perjudici de la verdadera religió arrelada en la conciencia dels creyents, la qual res té que veure en absolut ab els molts y molts abusos qu' en nom de la religió venen cometentse contra la rectitut de las conciencia y la pau dels pobles.

R.

LA INCONSISTENCIA DE LA FORTUNA

Prop del meu casolot rónch, rónch per fora y per dins, vares passar tu la infancia: jo també vaig passarli. Tu eras rich y sempre anavas nèt y duyas sempre pentinats els cabells y bonas vestits.

Tu jugavas ab el cércol vestit de paper bonich y ab l' atabal y ab las bolas tot nou y tot flamant, tot sense estrips, perquè ho feyas mal bé mitj nou encare y t' ho compravan nou al ser bossins.

Jo, quan la mare era a fora a treballar pels seus fills, famolenca de donarnos el pé, que anava escàs, gosava eixint al portal del carrer per envejarte y per veure las burles d' un sér vil.

Un día vas convidarme a jugar, vaig accedir a esborrar la llehus sombra d' aquells ultratjes teus, mal esvahits, no penetrant en que si m' convidaves era perquè t' trobaves sense amichs.

La pobressa persistent may m' ha deixat, va engrandir l' amistat ab la Honra santa, clavada y arrelada ben endins, companya veritable fins qu' exhali després d' agonitzar, el trist sospir.

Avuy t' he vist, jo venia de la fàbrica tranquil, resignat ab ma sort dura. T' he vist aixut de carnes, descolorit, delator de diabauxes al teu rostre: mirante ben d' aprop m' has fet patir.

M' han abraçat els teus nívris: has abraçat al amich d' aquell temps que l' injusticia feya de barricada en l' entremitj del rich y l' desvalgut y ara 'ns ajunts, tu, desvalgut, y jo, de vida rich.

J. COSTA POMÉS

Imposa per part dels diputats republicans una gran campanya de agitació. Precisa que l' esperit públic se desvetlli y que fassi sentir sas impetuosas alenadas. Per això aplaudim el seu propòsit de visitar las provincias, pera dir en el meeting, lo que no se 'ls permet manifestar en la tribuna del Congrés.

Es hora ja de que l' poble s' alsi com un sol home y prengui la paraula. Sr. Salmerón: consti que a Barcelona l' esperem.

Fora de desitjar que s' constituís de una vegada l' poder personal... pero no de una manera solapada, sino ab tota franquesa y sense hipocresias.

¿No saben perquè? Perque tal vegada fora aquesta l' única manera de que davant d' ell se constituís ab tot el vigor necessari el poder nacional.

Es desconsolador lo que s' diu respecte als náufrechs del Ignacio Roca. Com a mariners—aquesta es a lo menos l' opinió del consel del Uruguay—no tenen dret a percibir indemnizació. O sino perquè no s' asseguraven?

¿Poden anarse a assegurar ab el miserable rosegó de pá que 'ls donan?

Aquí no s' asseguran més que 'ls barcos, y quant més vells y atrotinats ab més empenyo. Així una desgracia que pel treball se converteix en una hecatombe, pel capital pot arribar a convertirse en un negoci.

Suscrita pel Sr. Borrell y Sol y altres regidors republicans, signé presentada al Consistori la següent proposició:

«Els regidors que suscriuen tener l' honor de proposar a V. E. l' adopció dels següents acorts:

1.ª La jornada ordinària de treball dels obrers que presten els seus serveys en las obras municipales, no podrà excedir de vuit horas diarias.

2.ª En el mes de octubre de cada any l' Ajuntament, previ informe de la Junta local de Reformas sociales, determinará l' tipo mínim de salari que hauran de percibir durant l' any següent els obrers ocupats en obras qual pago corri a càrrech dels pressupostos municipals.

3.ª Pera determinar el salari tipo a que s' refereix l' anterior extrem se tindran en compte la naturalesa del treball, els recursos indispensables pera la subsistencia del obrer y de sa familia y l' preu que durant l' any corrent al pendre's l' acort hagin alcançat en aquesta capital els queviures y 'ls articles de primera necessitat.

4.ª L' assignació de jornals en els pressupostos municipals se farà tenint en compte l' contingut de aquesta proporció.

5.ª En el plech de condicions de las subastas municipales s' imposará al rematant l' obligació de sotmetre a n' aquests acorts, la jornada y salari dels obrers que ocupi en l' obra.»

Un aplauso als regidors republicans que han pré aquesta generosa iniciativa. Y un aplauso anticipat als que la faran prosperar ab el seu vot.

Y s'apigan tots que més val dedicar l' activitat a aquesta mena de assumptos que a alguns altres, com el de la reversió de tranvias, que ni encenen tota la llum eléctrica s' veu prou clar.

L' infatigable Lerroux, diumenje, feu sentir la seva autorizada veu en la levítica ciutat de Vich.

Y tingué un éxit colossal, desvaneixent ab sa oratoria persuasiva las infamias que contra ell havian propalat els reaccionaris, y portant nous adeptes al núcleo cada día més important de la Unió republicana.

Així es com s' ha de fer. La fosca s' combat ab la llum; el fanatisme ab la rahó, y la reacció ab la llibertat, que no pot ser verdadera y legítima, sino essent republicana.

La ferocitat moscovita va desfogarse novament a Varsovia l' día 1.ª de maig.

El poble tractava de celebrar la festa del treball per medi de una manifestació pública, y signé bárbarament assassinat pels cossachs y las foresas de infanteria.

Total: 160 morts, entre ells algunas donas y criaturas, en sa majoria ferits per l' esquena. De manera que no s' pot dir que planteessin cara als seus agressors.

Es trist, pero es així: sols ab la sanch dels mártirs se pot estovar aquella terra empedreida pel despotisme. Sols ab la sanch del poble pot germinar l' idea de la Revolució.

La llarga tancada de las Corts donará per resultat el quedar completament interrompudas las relaciones comerciales d' Espanya ab Suissa, un dels pocs mercats que quedavan als nostres vins.

Fineix el tractat de comers y no hi hagt medi de concertarne un de nou, ni de salvar la situació establint un *modus vivendi*.

¿Qué dirán davant de aquest perjudici las classes neutras que viuen exclusivament entregadas al seu negoci?

Mentida sembla qu' encare no s' convencin de que així no s' pot seguir.

Els mals governs las expremen, las reventan, las aniquilan... y ellas sense sortir de la seva estúpida passivitat.

Se necessita que hajan perdut l' últim alé del instint de salvació. Ja res els dol, ni la butxaca que havia sigut sempre la seva entranya més sensible.

Hi ha qui diu que tant se val que las Corts estiguin obertes com que permanesquin tancadas.

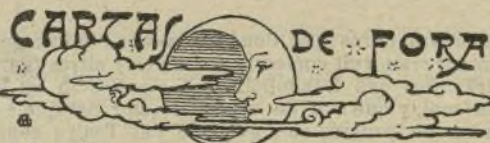
Segons els que així opinan, el sistema parlamentari está aquí a Espanya completament desacreditat.

¿De tot ne diuen sistema parlamentari!...

Perque a la llum de la rahó y baix la guía de un criteri recte y imparcial, el sistema parlamentari en el nostre país encare está per plantejarse.

Fins ara no hém conegut més que un absolutisme mal disfressat.

Y aquesta broma no s' acabarà fins y a tant que l' poble s' posi serio.

MORA LA NOVA, 2 de maig

Veliaquí que en aquest poble, eminentment republicà, els esgarraja velas tenen organizada una associació ó lo que siga, que per mal nom se diu «Sagrà Cor», composta, exceptuant uns quants inconscients, de donas que la major part no tenen res de beates, y segons contan malas llinguas, entre aquestas aprenetas de carn de sacristia hi ha una viudeta jove, molt salada, d' aquelles capasses de fer perdre l' tino al primer Nozalea que se li planti al davant, molt devota del Sant Cristó petit, que... vaja (no ho volia dir pero l' dimoni m' tenta) ha

fet perdre l' tino a dos escura-xameneyas que tenim en aquest poble, y per tal consecuencia els escàndols místics aumentan cada día, havent sortit enmascaradas algunas portas ab un líquit gens aromàtic.

LLANSA, 30 de abril

¿Quánt temps feya que al vehí poble de La Vall no havian tingut un torero de sotana com el que avuy disfrutau!

Com a tipo xulapo, ni 'ls Revertes, ni 'ls Fuentes li passan la mà per la cara, y ab quín garbo remena, senyor! Quan rumbeja pels carrers la seva... finura, las noyas li diuen: *¡que se le dé, viva el arte del torero!* Ja poden pensar, sentint els requiebros que las noyas li dedican, quinas voras... de sotana aixeca el carboner del vehí poble. També s' ha tornat artista: ara se las ha encascatadas per volguer tocar l' acordeón... Figúrense! Y vejessin quina grapa hi té en tocar la jota de *La Dolores*. Liástima d' home, que podria anar a correr món! De fenómenos així no se n' crían a tots els pobles.

RELLINÁS, 30 de abril

El día de Sant March, alegantse que l' Papa havia prohibit se toquessin a la Iglesia instruments de vent, li fou negada la entrada a un dels músics que havian sigut contractats per tocar en l' ofici.

No creyém lo del Sant Pare, pero sí lo que més tart se referia de boca en boca: que l' músich no havia pogut tocar a l' iglesia pel mer fet de ser lliurepensador.

Aquest es el procedir del nostre mossén, y creyém no ser llunyana la fetxa que s' dongui l' cas repetit de l' any passat que per las sevas espatotzadas y el seu comportament absolutista, l' altar del Roser se trobà sense llum, y l' de Sant March se quedarà a las foscas. Seguint per aquest camí es com conseguirà que 'ls de Rellinás perdin la poca fé que 'ls queda.

PRADES, 30 de abril

El día 25 s' efectuá el registre civil de un fill dels conseqüents republicans Francisco Aixelá y Rosa Vallverdú.

Per cert que més es d' alabar la fermesa d' esperit dels pares de la criatura, per quant l' acte civil fou valentment combatut per la gent de sagristia, que, no contenta ab molestar ab persuasions infructuosas, arribà al punt de fer dir una novena, ab l' intent segons deyan de que *Nostre Senyor* toqués el cor del pare del infant y la closca d' aquest fós remullada pel reactor.

Pero, no hi valen novenas ni malas arts davant d' una conciencia segura y una ferma voluntat.

TORDERA, 28 de abril

El dijous prop-passat, anomenat sant, se celebrá en aquesta població una professó, la qual per causa del temps no pogué tenir lloc al carrer, efectuantse en l' iglesia parroquial. Lo que solament faig públic perquè l' senyor Secretari del Comité republicà d' aquest poble, en dit día fou a cantar el «Mater Dolorosa» en la esmenada professó, vinguent de molt temps pregonantse un republicà anticlerical convenut.

Y la lístima es que 'ls republicans d' aquesta categoria abundan molt en aquest poble!

«Deu los fassi bons!»

BISBAL DEL PANADÉS, 26 de abril

La senmana passada el merlot de aquest poble per alcançar pluja, va intentar fer una professó. ¿Y saben quín resultat ens han portat aquestas pregarias? Una ventada que fins se n' ha endut la llana de alguns clatells! Ara per excusarse, el mossén diu desde l' cubell que si tothom fos ben religiós no 'ns faltarien els casals plens de blat y las botas plenas de vi.

Bé, home. ¿Y l' efecte de las vostras oracions?

SANT VICENS DELS HORTS, 2 de maig

En aquest poble tenim dugas plagas ab distincions, que la primera ja ha sigut determinada y combatuda pel nostre valent diputat senyor Lletjet, sense que a l' hora present s' hi vegi esmena. La segona plaga, que es la colérica, el nostre Ajuntament ja fa días que la sab, pero no se n' cuida, y 'ns sembla que deuen esperar gustosos que d' avuy a demà hi hagi un día de dol per alguns vehins, y es que l' Ajuntament té un guarda particular jurat, el qual, son molts els días que a mitja tarde ja ha begut, y resulta que quan se fa fosc en el seu entoniment insulta al primer vehí que se li presenta, y en particular als republicans. Es ben trist que 's rethuin las autoritats d' homes així, després de haver passat tants cassos imperdonables y haventhi en el poble homes dignes y honrats que cumpliran deu mil vegadas millor el càrrech que s' confia a un qualsevol.

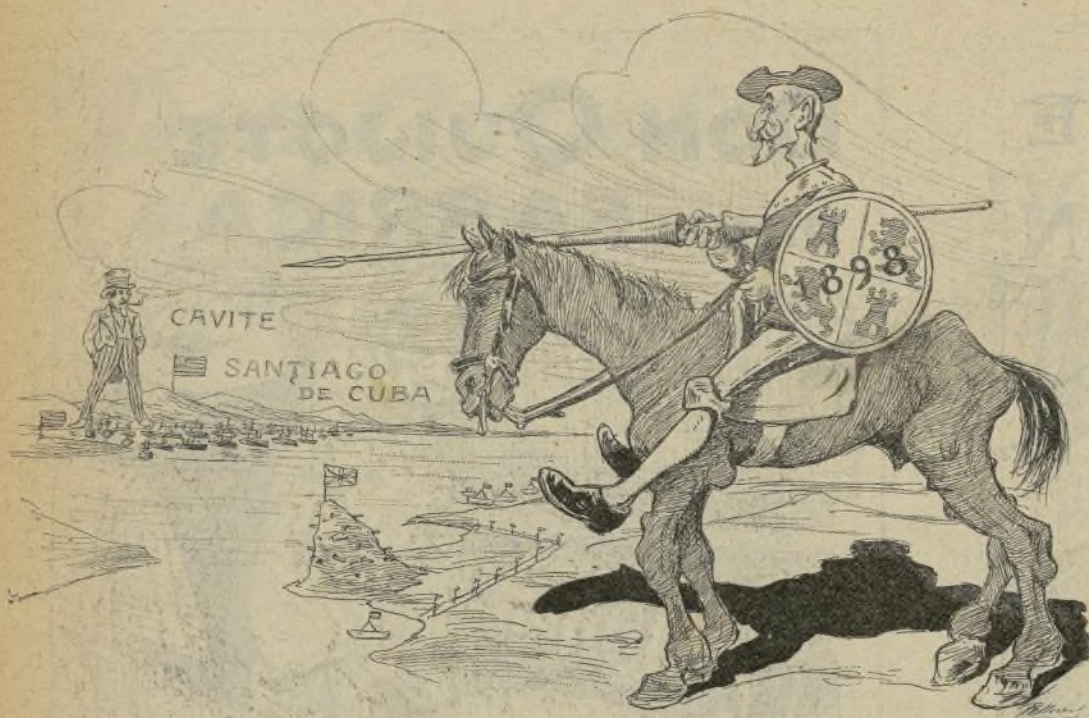
Una aventura de don... Quixot

L' ESCUDER:—¡Cuydado, senyor, que ab aquesta trepa hi podeu pendre mall!

Ayuntamiento de Madrid

Els dos Quixots

El Quixot de la Manxa.

El Quixot de la Manxuria.

que l'heu cap se torna blanch,
y te l'ulls, plens de llensygas;
avuy que ja no te dents,
que va sempre molt deixada,
que l'seus llabis son pansits
y te l'cos com una malfega,
m'apar una Maritornes...
[corretjada y aumentada]

Si no fos perquè m'vuiria
criticat per certs fulanos
que passen per escriptors...
y son bons per tirar un carro,
si no fos perquè tindria
els disgustos a cabassos,
criticant a molts polítics,
que treballen sols el panyo,
pe l'seus fins particulars,
mentres diuen sens reparo
que pe l'poble s'escrifican,
y d'aquest se'n fan els amos;
si no fos que... francament,
no estich ja per més romanosos...
[quantas cosas jo diria,
que avuy per prudencia callo]
Mes per evitar que m'donguin
algún disgust ó mal rató,
seguiré aquella sentència
de cal buen callar llaman Sancho.

LLUIS G. SALVADOR

D. Quixot, anticlerical

L bisbe de Madrid-Alcalá acaba de recomanar als seus feligresos la més franca adhesió a las festas del centenari del Quixote, per ser aquest, diu, un model de caballers cristians y l'heu autor un gran escriptor catòlic.

Això es senzillament una etzega-llada episcopal. Si l' mitrat de referencia hagués penetrat ó llegit tan sols la immortal obra que 'ns ocupa, no faria riure a la gent ab la seva afirmació ridícula.

No es gens difícil reconèixer en D. Quixot no ja una indiferència per la Iglesia, sino una declarada animadversió dret a la gent de sotana y a tot lo que ab ella s' relaciona.

En primer lloch Cervantes al descriure l' tipu del caballer manxego, no 'ns dona un sol detall que 'ns el faesi comprendre missayre, devot, ni cumplidor si- quiera de las prácticas católicas. D. Quixot no es de las Conferencias, ni Lluís, ni congregant de la sanch, ni de cap círcul de Sant Lluís.

Quan la seva neboda l' capellá y l' barber fan l' escriptura de la seva biblioteca no hi troban ni un sol volum de caràcter esgristanesch, ni un mal llibre de oracions, ni un Kempis, ni un Eucologio Romano.

La seva independència d' esperit queda també de mostrada en un sens fi de detalls que s' destaquen en el transcurs de l' obra: D. Quixot, en tantes llochs com se troba durant el seu pelegrinatge, no entra un sol cop al temple; no practica l' deescans dominical, ni s' encomana a altre Deu que a sa estimada Dulcinea. Tampoch gastava butlles de cap mena.

Sense ser un renegayre viciós, no era tampoch de aquests homes titelles que al enfadarse no etjegan més enllà d' un [malvati]e l'olla! D. Quixot, quan s' empipava, llansava als quatre vents un [voto] a Dios! ó un [hi] de pú! que feya tremolar las pedras; com també exclamava tot sovint [Válame Dios! lo que vol dir que prechs y renechs els abocava ma- quinalment, ab la indiferència y la despreocupació del super home.

El mateix Sanxo Panxa, al pendre possessió de la Insula Barataria, ho feu sense la cerimonia de un miserable Te Deum.

Això es molt significatiu y dona idea del alcan- neo de la privilegiada ploma de Cervantes.

Ja en el començament de sas aventuras, Don Qui- xot se las té tiesses ab dos freres de la Ordre de San Benet.

—Gente endiablada y descomunal—els diu; dejad luego al punto las altas princesas que en ese coche lle- vais forzadas: sino aparejados á recibir presta muerte por justo castigo de vuestras malas obras.

Ab lo que demostra l' hidalgo que ja sabia que l's freres eran mala gent. Per xò acaba dihentlos quan ells se excusan y defensen de sos furiosos atachs:

—Para conmigo no hay palabras blandas, que ya yo os conozco, fementida canalla.

(Capítul VIII, 1.ª Part)

¿Qué l's sembla, quins piropos?... Això era senzi- llament dirlos: ja us coneix herbetas...

Allò que dihem: Boigs fan bitillas!

En altra ocasió, quan Sanxo li aconsella que fugi de las iras de la Santa Hermandad, quin poder en aquell temps tothom temia, el valent hidalgo replica al escuder:

—En solo pensar que me aparto y retiro de algún peligro, especialmente deste, que parece que lleva algún es ó no es de sombra de miedo, estoy ya para quedar me y para aguardar aqui solo, no solamente á la Santa Hermandad, que dices que temes sino á los hermanos de las doce tribus de Israel, y á los siete Macabeos, y á Cástor y Pólux, y aun á todos los HERMANOS y her- mandades que hay en el mundo.

(Capítul XXIII, 1.ª Part)

Trasladem aquesta banderilla al bisbe de Madrid-Alcalá pera que depuri lo que en ella hi hagi de re- signació catòlica, apostòlica y romana.

Tot el temps qu' estigué fent penitencia á Sierra Morena, el passé plorant l' ausencia de la seva ena- morada, improvisant cançons paganes, escriptint versos desesperats á las socas dels arbres y fent ca- briolas damunt l' herbey. May se li acudi posarse bé ab la santa religió, y una sola vegada que va tenir la gracia de resar un miler de avemarias ho feu per ganas de imitar á Amadís de Gaula, mirall de cabal- lers, y no per espiritual desitj de confortar la seva ànima pecadora.

—Ya sé que lo más que él hizo fué rezar y enco- mendarse á Dios—deya;—pero ¿de qué haré rosario? que no le tengo... En esto le vino al pensamiento cómo le haria, y fué de unas agallas grandes de un alcor- noque, que ensartó, de que hizo un diez, y esto le sirvió de rosario el tiempo que allí estuvo...

(Capítul XXVI, 1.ª Part)

De lo que s' desprén que Don Quixot, profanant el sagrat rosari ab un grapat de rústegas aglans, digné las mil avemarias no per posarse bé ab Deu, sino ab el seu ídol Amadís, per qui sentia una pas- sió invencible.

Pero ahont la conciencia lliure de Don Quixot se rebela ab major esclat contra els ensotats es en casa dels duchs, quan se sent bescantat per aquell Eclesiástico que ficantes allà hont no l' demanan li aconsella que se 'n torni á casa y s' deixi de aven- turas.

Llavors es quan ab valentia y serenitat llenea en cara del jesuitisme els més fermes anatemes:

—¿No hay más sino, á troche y moche, entrarse por las casas ajenas á gobernar sus dueños?... ¿es tiempo mal gastado el que se gasta en vagar por el mundo NO BUSCANDO LOS REGALOS DEL, sino las asperezas?... Unos van por el ancho campo de la ambición soberbia, otros por el de la adulación servil y baja, otros por el de la hipocresía engañosa, y algunos por el de la verdadera religión; yo voy por la angosta sen- da de la caballería andante.

Y dirigintse al duch, exclama:
—Yo puedo estar agraviado, mas no afrentado; porque los niños no pueden ni las mujeres suelen herir (y lo mesmo los constituidos en la sacra religión.)

(Capítul XXXII, 2.ª Part)

No creyém que necessiti comentar el precedent judici del Príncipe de los Ingenios al comparar irò- nicament als capellans ab las donas y las criaturas.

Al parangonar en altre lloch las professions ecles- iásticas ab la seva propia, ó siga de l' ordre de ca- balleria, diu ab entusiasme y vivesa Don Quixot:

—Los religiosos, con toda paz y sosiego piden al cielo el bien de la tierra; pero los caballeros ponemos en ejecución lo que ellos piden, defendiéndola con el valor de nuestros brazos... no debajo de cubierta, sino al cielo abierto, puestos por blanco de los insufribles rayos del sol en verano, y de los erizados hielos del invierno. Así que, somos ministros de Dios en la tie- rra, y brazos por quien se ejecuta en ella su justicia. Mayor trabajo que aquellos que en sosegada paz y re- poso están rogando á Dios favorezca á los que poco pueden. (Capítul XIII, 1.ª Part)

¿No es això una palpable mostra de la simpátia ab que l' caballer de la Triste Figura tractava al clero d' aquell temps?

Finalment, el gran Cervantes fá morir á Don Qui- xot, després d' haverse confesat, si; pero s' ha de tenir en compte que l' capellá que l' confessa es un company de juerga, confessió per altra part absur- da, donchs si fins al moment de morir havia sigut boig, es innecessaria perquè els irresponsables no pecan.

Mor Don Quixot sense combregar, y el seu cada- vre no reb tampoch els sants olis. De modo que se 'n va al cel sense smanir.

El famós hidalgo es sepultat sense una benedicció apostòlica, ni una indulgencia plenaria.

De capellans al seu enterro no s' conta que hi anés més que l' de la parroquia.

Tot això 'ns demostra que, á viure Cervantes en nostres días, hauria sigut no ja un convensut lliure- pensador á lo Victor Hugo, acérrim enemich del fanatisme, sino un filosep antireligiós á lo Guyau.

JOAQUIM AYMAMI

QUIXOTADAS

Vull posé el Quixote en vers,
pero la empresa es tan ardua,
que sols he pogut fé això:
En un lugar de la Mancha...

No hi fa res, noble escriptor,
que avuy passis vida misera:
[veurás d' aquí á tres cents anys
quins festas te dedican]

S' ha probat que Don Quixote
morí sense successió:
en cambi s' diu que l' bon Sanxo
va deixar fills á milions.

Ahí, homenatge á Cervantes;
avuy, á aplaudí al Villita...
[Dóna gust aquest herms
esclat d' intelectualisme!]

Quan Cervantes quedá manco,
laboriós com era l' home,
per no estar má sobre má,
se posá á escriure l' Quixote.

HELIVS

GUSPIRA

Cervantes veialluná que á Catalunya temps á venir dirian que l's que manxan son aquells que critican els defectes ovirats al damunt d' altres espallias; per xò tragué á notar tan quixotisme pels indrets d' una llenea de la Manxa. Del calabós están, ple de caborias, mitj trist y sense bras y ple de gana, rotllat de paperots y quasi d' esma, iquín modo de manzar las nostras taras!...

A. COSTA Y SENDRA

¿Solemnitat nacional?

—S' ha de veure, s' ha d' estudiar, convé que ho examini la Junta Consultiva, ha de passar á informe de la Comissió técnica...

Tot lo qual vol dir, traduït al llenguatge corrent, que ja poden plegar el ram y que que no está la Magdalena gubernamental para tafetanes.

Pero fenho al revés. Demanen audiència al minis- tre y proposen una enormitat qualsevol, pero que hagi de donar lloch á algún acte aparatós, com per exemple un ball de gala, un Tedeum ó una corrida de toros...

Veureu com ni per miracle surt un sol inconve- nient y com todas las portas se us obran y todas las facilidades se us ofereixen.

Tal ha succehit ab la celebració del tercer cente- nari de la publicació del Quixote.

N' hi hagué prou ab un periodista festiu, tan ex- celent escriptor com notable tomador de pel, llensés á volar l' idea, pera que l' Govern se la fes seva y se la afilés ab bastant més entusiasme que l' que ha demostrat en la renovació del tractat comercial ab Suïssa.

[Festas!... Festas pera honrar la memoria del Príncipe de los Ingenios y que per anyadidura han de durar quatre ó cinch días!... Ja ho crech que sí. [Pues no faltaria més! ¿No es aquesta la terra del pan y toros y dels toros sin pan? ¿No hem quedat en que aquést es el país del sol y l' alegría, y las güenas mozas y los hombres crios?]

Pues mans á l' obra y que tot vaji com la lley de Deu mana.

Y veus aquí com el Madrid oficial, aquell immens beti jai que sols per la fai té ulls y orelles, va adop- tar la proposició del diabolich humorista que al llen- sar la seva idea no tenia altra aspiració que armar una mica de gresca... y fer un article.

—[L' espectacle es bellíssim, grandíols, sublim!— diu el Govern, com admirat de que al tractar de fes- tejar á n' en Cervantes hagin respost més de tres dotzenas de personas.

[Y tan sublim!...]

Aneu á la vora del mar, escriguen sobre l' arena de la platja la frase més hermosa per la intelligen- cia humana concebuda, y l' endemá torneuhí.

¿Ahont es aquella hermosa frase que ahir vareu escriure?

Ha desaparegut... Una senzilla onada, una blon- da de líquida espuma que sobre la platja s' ha car- golat, l' ha esborrada en un moment, sense deixar d' ella el menor rastre.

[Es clar!... ¿Podia d' altra manera succehir trac- tantes d' una cosa construhida sobre l' arena?]

Sobre l' arena descansan també els fonaments de las festas destinadas á conmemorar el tercer cente- nari del Quixote.

¿Qui es que de debó s' ha interessat per aquesta manifestació intelectualista?

Els Instituts hi prenen part... perquè el Govern els ho mana.

Las Universitats s' hi adhereixen... perquè l' Go- bern els ho mana.

Las corporacions oficials, las academias, els círculs literaris se suman al moviment... perquè el Govern els ho mana.

Fora dels d' aquesta gent manada,—Cervantes pot estar ben tranquil en l' ignorat recó ahont els seus restos reposan,—pochs serán els crite d' admi- ració, las frases de respecte, els cants d' entusias- me que vaji a amohinarlo.

L' únich que potser sent ab sinceritat alguna cosa, que no es precisament admiració ni respecte, sino més aviat gratitud, es el Govern de n Villaverde.

[Com que, gracias á aquesta moixiganga, té la vida ministerial assegurada per tres ó quatre días!...]

Tot ab tot, ¿se realisarán sense lluhiment las fes- tas del Centenari?

No hi ha perill. [Son tants á Espanya els que te- nen creus, bandes y medallas! Son tants els que en un calaix reservat del armari hi guardan un traje galonejat, un barret de tres picos, l' insignia d' al- guna ordre ó l' premi d' algún desordre!]

Ab aquets solzament, que per res del món deix- arán escapar l' ocasió de lluhir la seva quincalleria, n' hi ha prou pera animar las professions civicas, las sessions literarias, las reparticions de premia.

Si en casos aixís no sortian al carrer, iquán po- drian ferho, els pobres?

Y pensar que de tot això els directors de la festa tenen la humorada de dirne una *solemnitat nacional*...

Que'm dispensin la irreverència, però al meu entendre la cosa no passarà de ser... ¿com ho diré?... una sortija, més o menys gran, més o menys pretençiosa, però sortija al fi.

Y, naturalment, succeirà ab aquesta lo mateix que ab las altrás. Durant las tres ó quatre horas que'l carrer està guarrit, sembla quí sab lo que passa. No'n volgueu més allí de greca y bullici.

Però una volta acabada la festa's trenhen las banderetas, se deua el cubell, se despenjan els llargandaixos y ¿qué'n queda de tot allò?

Res.
Això es lo que quedarà de las festas del Centenari. (Res!)

Encare que... potser dich mal. Ab la *saca* que 'ls llibreters han fet y l' *entusiasme* ab que s' ho pren el públic, me sembla que quedarán... una pila de *Quijotes* per vendre.

A. MARCH

A don Quixot

Valent enderezador de entuertos y acreditat desfacedor de agravios

Brau caballer de la Manxa, paladí desenfrenat de totas las causas justas, modelo de cors leals, inventor del altruisme, campeo de la equitat, si no es massa demanarvos y l' marejador trasbals que us deu causá 'l centenari us permet doná aquest pas, ¿no 'ns podíau fer la gracia d' arribarvos un instant á la Casa de la Vila per veure si 'l vostre bras arregla un xich aquella oilla, vergonya dels catalans y escándol de la gent seria que sab tot lo que allí 's fa?

No podeu imaginarvos, manxego providencial, la soberana castanya que ha donat á la ciutat l' Ajuntament que 'ns governa desde 'l Janer del altre any.

Maneos com cabretas blancas (malehit sigui l' instant en que tan gros bunyol ferem!) vam aná un día á votar á una colla d' individus que 's deyan republicans y que en brillants manifestos (brillants sistema *Plimplan*, que vol dir *brillants* de pega) ens prometían un sach de reformas admirables, y 'ns juravan que posar ella la má en la cosa pública y ferho anar tot com cal, sería sòls qüestió d' horas, si no era qüestió de quarts.

¡Quín desastre, altíu manxego! Don Quixot, ¡quín desengany! Correu, entreu ben depressa á la nostra Casa Gran, y veureu un espectacle d' aquells que fan quedar blau.

Allí trobareu uns homes qu' en compte d' administrar com el deber els ordena y com havían jurat, sòls s' ocupan en fer bromas, pintar lo qu' es negre blanc, y burlarse dels que un día vam ferlos sortir triufants en la incruenta batalla del sufragi universal.

¡Quína gent, insigne *Hidalgo*! El milló es bó per llessar, Exceptuantne tres ó quatre, (potser tiro massa llarch) que ho fan tot lo bé que poden, tots els demés, ¡ay! quí aviat els donaríem á dida si estés á la nostra má y poguéssim torná enrerar...

Els uns per massa babus, els altres per... lo contrari, no hi ha allí dína un cristiá que recordi 'la compromisos que contragué al ser votat.

Aquest no té altra fatiera que promoure obras en gran, siguin ó no siguin útils; aquell tot es proposar festas, tiberis y viatges á costas de la ciutat; l' un regala un bon empleo al seu estimat germá; l' altre va á la Buena Sombra en cotxe de dos caballs á càrrech de la Pubilla; qui intriga per col·locar á tota la parentela,

qui treballa el ram del gas, qui sòls se cuida del aygua, qui no té cap mes afany que arreglar lo dels tranvías y lo del Banch Colonial.

Y entre tant, la ciutat bruta com no s' hi havia vist may; els empedrats, fets un asco; els serveys, abandonats; la vigilancia, un infundi; las obras novas, un nyap; els deutes sempre en *crecendo*, la caixa; sense un trist clau; lo mateix—¡y així que manan els senyors republicans!— lo mateix, pam mes, pam menos, que succehia anys atrás, en els temps calamitosos del gran Planas y Casals!

Tot això, manxego ilustre, vos sou qui ho heu d' acabar.

Armats del immens prestigi que avuy esteu disfrutant, y al mateix temps de la llansa qu' en tanta alta fets s' ha trobat, empreneu á aquesta tarumbas que infestan la Casa Gran; comuniquelos que 'l poble está fins al punt de dalt de las sevas criaturadas; digueuols clá y catalá que ja 'ns han fet massa entuertos y ja 'ns han prou agraviat, y si no us volen atendre y s' empenyan en no anar incontinent á la porta, no vacieu un instant; llansa en ristre, cops al bulto y escapeuols sens pietat, que encare que us formin causa, Barcelona us absoldrà y us regulará una planxa de tamanyo natural, que dirá en dauradas lletres:

Al caballer ferm y brau que sapigué rentá al poble del fenomenal pecat que feu votant á certs tipos pel càrrech de concejal.

C. GUMA

Alagón (Zaragossa) s' ha suiciat una pobra noya de disset anys d' edat que, falta de treball, va llogarse á la rectoría. Durant els dos mesos de la seva estancia en aquella santa casa, s' veyá á tot' hora perseguida pel berro místich, fins que al últim sigueren tals els remordiments que li ocasioná la seva deshonra, que s' precipitá desesperada al carrer, desd' un balcó del segon pis de la casa.

Però no morí tan prompte que no pogués declarar. Y á consecuencia de sas declaraciones, la justicia ha posat pres á aquell sant varó, *desfacedor de virgenes*, quan l' arquebisbe tractava de pèndre'l baix la seva jurisdicció, en qual cas, la cosa no hauria tingut molt graves conseqüencias.

Extracto aquesta noticia d' un periódich zaragossá. El qual fa notar que l' autor d' aquesta hassanya era un prunya d' aquells que desde 'l cubell se descantellan contra 'ls republicans, atribuintlosli la falta de pluja, perque, segons ell deya, tenen molt enfadat á Deu Nostre Senyor ab els seus pecats. A la qüenta s' figurará qu' ell es 'l únich capás de tenirlo content ab las sevas distraccions lúbricas.

—Sense Corts, inaccessible la tribuna parlamentaria, privats els representants del poble d' exercir la seva fiscalisació sobre 'ls actes del govern y las iniciatives que las lleys els hi otorgan, se pot dir que vivim en plena dictadura.

Aixís parlava un polítich.
—Però ¿qui es el dictador?—li preguntaren.
—¿Que no ho veu? En Villaverde.
—¿Dictador ell? ¡Y qué ha de dictar si apenas té talla d' escriptori!
—Es veritat; però, ¿sab aixó qu' vol dir? Que aquí á Espanya s' aplica el género xich á todas las cosas... fins á la dictadura.

El 3 de maig va efectuar-se á París la venta en pública subasta dels mobles y objectes, d' art que adornavan el Palau de Castilla, residencia de D.ª Isabel de Borbón.

¿Com s' explica que 'ls seus hereus no hajan volgut guardar aquells objectes com un carinyós recort? ¿Será que aquestes carrinoneries se deixan sols para las familias modestas?

Una escena edificant.

Se celebrava á la iglesia de Benedictins de Roulers (Bélgica) la misa de Pasqua, quan un capellá jove sortí bruscament de la sagristia ab una navaja á la má, y dirigint-se á un altar lateral, va degollarse á tall d' Otello, tallantse l' arteria carótida.

Moltas devotas, al presenciar aquesta escena, varen caure en basca.
Ja veuen á quins extrems conduheix la falta de creencias!

Passava 'l bisbe de Sió pel carrer del Carme de Madrid, repapat en el carruatge, quan tot d' una van reliscar els caballs, se va rompre la llansa del cotxe y 'l prelat va sortirne ab un gran susto y algunas llergeras llesions.

Vels'hi aquí un cas en que no s' hi va trobar may Jesús de Nazareth.
Per la senzilla rahó de que Jesús de Nazareth anava á peu.

Reobrir las Corts el 14 de juny, es á dir de cara al estiu, tal com ho vol en Villaverde, talment sembla una burla.

Aquest día m' ho deya un diputat:
—Quan comensa á fer calor, no hi ha ningú que resisteixi la temperatura caldeant del saló de sessions. Es qüestió de derretirse, de liquidarse.

No obstant, jo trobo que hi ha un medi de tenir las Corts obertas á pesar de la calor.

Bastaria aixecar un envelat al *Buen Retiro* y reunirse allí.

¿No s' tracta, per ventura, d' armar el *gran sarau del siglo*? Donche, ¿qué més propi y més fresch que un envelat?

Hi havia un capellá de regiment que amohinava als malalts del Hospital militar de Madrid, fèntlosli resar tot el día novenas y rosaris.

El Director del Hospital va ordenarli que cessés en aquelles intempestivas aplicacions de terapèutica espiritual que, lluny d' aliviar, agravavan l' estat dels pacients. Y com las sevas ordres no siguesin complertas doná part del fet al capità general. Y 'l capellá, per la seva part, acudí á l' autoritat castrense.

Y vels'hi aquí que 'l capità general el suspengué en sas funcions. Y vels'hi aquí que l' autoritat eclesiástica s' apelá...

Y vels'hi aquí, per últim, que 'l Consell Suprem ha fallat la qüestió, aprobant la conducta de las autoritats militars, y imponent al culpable un any de presó.

Ab un any de cangri, ja n' podrà resar de novenas y rosaris!..

Madrid está avuy de festa...

¿Ab quín pretext?... Hi ha qui diu qu' es per festejar un gran llibre que allí ningú 'l ha llegit.

Programa del «Centro Hispano»:
Concierto, tómbola, baile, lunch y dos toros de puntas... ¡Tot en honor de Cervantes!

Després d' aquest centenari, (convé que hi pensem ab temps á fi de nombrar la junta) ¿quina juerga inventarém?

Un cotxero cervantista, per mostrá 'l seu entusiasme, al caballet del sen cotxe me li ha posat *Rocinante*.

Que un día embestí un molins y qu' era tocat del ala: veus' aquí tot lo que sé del «Hidalgo de la Mancha».

Si ara en Cervantes tornés, mil vegadas ho he pensat, no sé per què, se 'm figura que 'l veuriam concejal.

El mestre fa de *Quijote*, el capellá fa de *Sancho*; el primer vetlla y dejuna, el segon ¡vingan bons tragos!

Molt bé que s' festeji un llibre; però ¿no troben extrany que aixó s' fassi en una terra hont hi ha tants y tants esclaus?

De fixo que 'l bon Cervantes, extés en la seva tomba, aquests días deurá dir: —¡Vaya, ahí me las den todas!...

Domassos, pendóns, banderas, músicas, discursos, vivas, llasos, garlandas de flors... ¡y 'l pa á dos rals las tres lliuras!

—¡Feu, feu festas pel *Quijote*!— deu dirse 'l Govern ribent:— Mentres tant, jo... alló del ditxo: «Quí día passa, anys empeny».

L. WAT

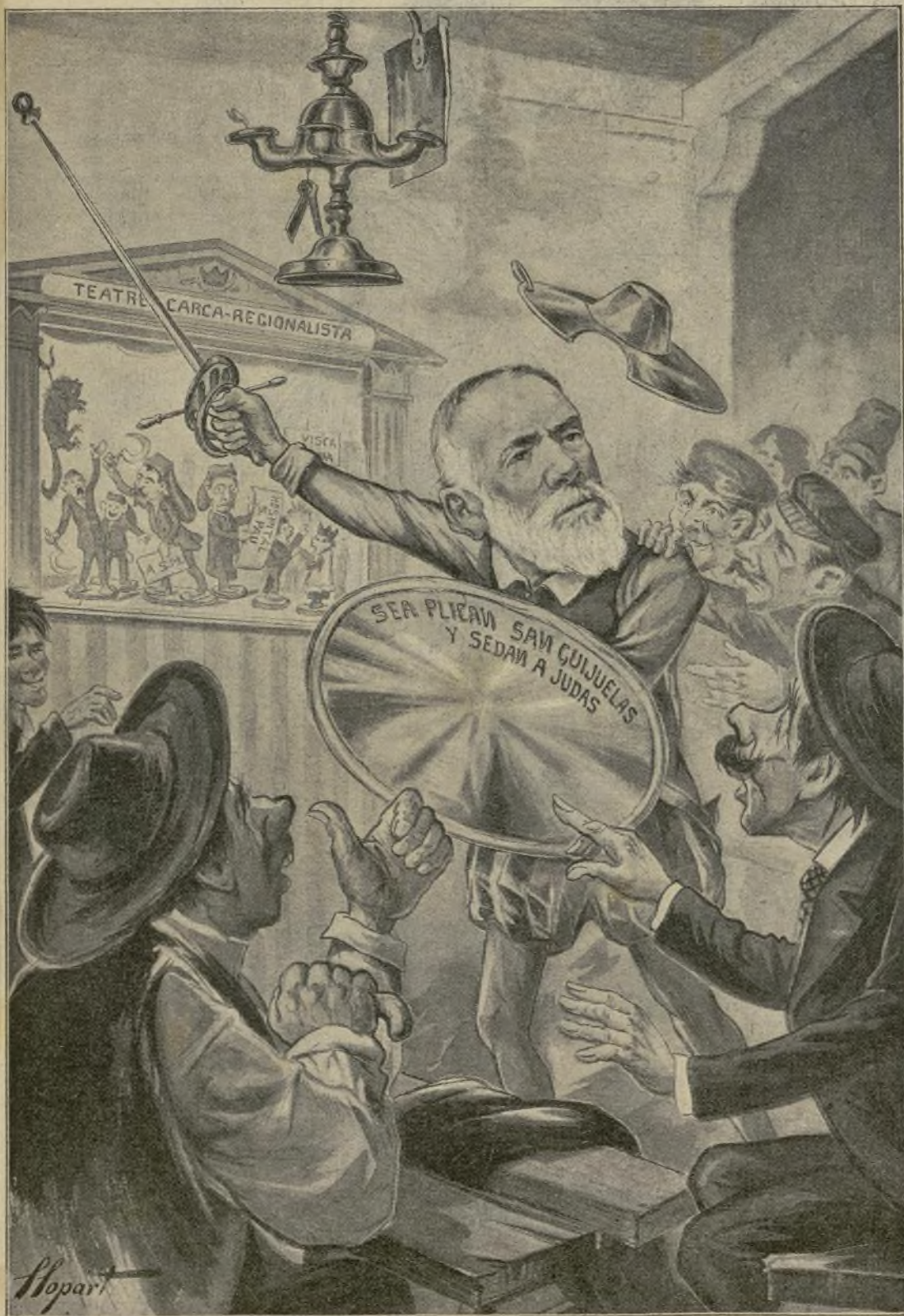
Caballers: Joseph Borrell Birulet, Pau Mandanguero, Francisco Mascort, Miquel Ballador, Enrich Ordanyá, Juan Balasch, R. R. y G., Ropet, Un d' Hostalrich, Joseph María Juliá, Un enamorat y Lleug Plunall: Un' altra volta.

Caballers: Manel Branera, R. Anapal y Enrich Tosas: No está mal.

Caballer: J. Costa Pomés: Si hi ha lloch, n' anirà un dels dos.—Xech de Llansá: Cap dels dos es aprofitable.—Fé Olla y Lleixiu: Entra á la cartara pera quan li toqui la tanda.—Félix Cans: Lo mateix li diem.—Tallé Oak: N' hi ha de bastant pocasoltes.—Joseph de la Raimunda: Treballi foras, sí; però no enviihi massa. Aixó d' avuy encare no está prou assabonat.—Lluís G. Salvador: Rebut y gracias.—Noy de Palléja, el Faiges: No 'ns fá ni fret ni calor.—Joseph Parcerisa: No sabria hont enquirirli. Ademés no respon al caràcter del senmanari.—Q. Vinyá: Vagi fent ninots, còdils, estudhi el natural, no copiihi may d' enlloch y arribará á fer caricatura de la bona.—G. Perocato y Ras: Procurarém complaurel quan la ocasió s' presenti.—Paganini de Bagur: La xarada no 'ns fá passa.—Primerench: Està plena de defectes, y tots capitals.—J. C. (Un republicà), E. S., J. C., Un que ja no té llana, M. C., I. B., J. G., J. E. y R. V., A. M., B. E., J. B. C., J. de P., J. P. y P. M.: No 'ns es possible insertar las cartas que 'ns remeten per varis motius.

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Oim, número 8
Tinta Ch. Lorilleux y C.^a

El Quijot de Barcelona

—Ara veureu com m' acosto jo allí, y en un moment no queda *títire con cabeza*.

¡Aquí 'l teniu!

El «Quijote» d' avuy.

Ayuntamiento de Madrid